

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ У СФЕРІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПОСЛУГ ЩОДО ЗБЕРІГАННЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

**БАРКОВА Світлана Павлівна – здобувач кафедри адміністративного, фінансового та інформаційного права навчально-наукового інституту права та масових комунікацій Харківського національного університету внутрішніх справ
УДК 342.9**

В статті проаналізована діяльність органів исполнительної влади в сфері представлення услуг по хранению транспортных средств на различных уровнях от Кабинета Министров Украины до органов исполнительной власти на местах.

Ключові слова: органи виконавчої влади, Кабінет Міністрів України, Міністерство внутрішніх справ України, транспортний засіб, правове регулювання, органи місцевої влади.

Після проголошення незалежності нашої держави докорінні суспільно-політичні та економічні зміни в середині неї зумовили бурхливий розвиток ринкових відносин, особливо в економічному середовищі. У зв'язку з цим важливого значення набули питання, пов'язані з регулюванням надання різноманітних послуг. Нині їх регулювання в Україні здійснюється шляхом прийняття відповідних законодавчих та інших нормативно-правових актів. Ряд послуг повноцінно існував і за соціалістичної економіки, інші - мали обмежене застосування, окремі - не надавалися взагалі, а тому стали новим явищем в економічному житті українського суспільства.

Послуги щодо зберігання транспортних засобів, або, як їх ще називають у побуті, «послуги автостоянки», також існували і за часів СРСР. Ще в 60-ті роки ХХ століття зберігання транспортних засобів поділялось на платне та безоплатне. Однак прибуток від такої діяльності отримувала лише держава через підприємства та установи,

що організували таку діяльність.

З появою на теренах України нового економічного явища – підприємництва, отримали нового розвитку й послуги щодо зберігання транспортних засобів. Відтоді постало питання про всебічне правове регулювання надання таких послуг та необхідність дослідження організаційно-правових аспектів, пов'язаних з їх наданням, у тому числі і як виду підприємницької діяльності.

На сьогодні надання послуг зберігання транспортних засобів на автостоянках регулюється постановою Кабінету Міністрів України від 22 січня 1996 р. № 115. Проте в ній неоднозначно трактуються деякі поняття, що пов'язано з невідповідністю та неузгодженістю однорідних норм підзаконних та законодавчих актів. У практичній діяльності це викликає певні, інколи досить значні, незручності як для суб'єктів господарювання з надання зберігальних послуг, так і в роботі державних органів, які покликані здійснювати контроль за згаданими суб'єктами. Досить часто жертвами неналежаного правового регулювання надання таких послуг стають звичайні громадяни – споживачі послуг зберігання.

Серед постанов Кабінету Міністрів України необхідно виділити наступні:

1. «Про Державну програму боротьби із злочинністю» від 25 червня 1993 року № 3325-ХІІ. У ній, зокрема серед заходів по захисту інтересів громадян, держави і суспільства від будь-яких злочинних посягань

висувається на перший план організація і проведення комплексних профілактичних заходів, насамперед на рівні міст, інших населених пунктів. До таких заходів п. 28 постанови віднесено вжиття конкретних заходів до будівництва гаражів і автостоянок для забезпечення стоянками понад 80 відсотків індивідуальних транспортних засобів [1].

2. «Про затвердження Програми створення системи інформаційного забезпечення на автомобільних дорогах загального користування на 2002-2010 роки», затв. постановою від 27 квітня 2002 р. № 586.

Нею передбачено обладнання майданчиків для стоянки транспортних засобів щитами для дорожньої інформації, а також засобами зв'язку з аварійними службами [2].

3. «Про затвердження Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках», від 22 січня 1996 р. № 115.

Це головний нормативно-правовий акт, який безпосередньо врегульовує адміністративно-господарські відносини, що виникають у послугах зберігання транспортних засобів.

Як зазначено в п. 1, «... Правила регламентують організацію та порядок надання послуг щодо зберігання транспортних засобів (автомобілів, автобусів, мотоциклів, моторолерів, мотоколясок, мопедів, причепів), що належать громадянам, а також транзитних транспортних засобів, що здійснюють міжнародні та міжміські перевезення, і поширюються на всі автостоянки (крім автостоянок - гаражних кооперативів), що охороняються, незалежно від форм власності, які є суб'єктами господарської діяльності, чи належать цим суб'єктам...».

У них визначено види автостоянок за різними критеріями, види супутніх послуг, які можуть надаватися на автостоянках. До обов'язкової умови віднесено необхідність узгодження з місцевими органами державної виконавчої влади режиму роботи автостоянок, обладнання території необхідними устаткуваннями, стендами, вид покриття доріг тощо [3].

4. «Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання тран-

спортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках», затвержені 17 грудня 2008 р. № 1102.

Вказана постанова є специфічним нормативно-правовим актом серед інших джерел адміністративно-правового регулювання послуг щодо зберігання транспортних засобів, так як основне її призначення забезпечити належну реалізацію працівниками ДАІ вимог статті 265-2 Кодексу України про адміністративні правопорушення. Про це навіть зазначено в преамбулі постанови.

Проте інші її норми є дійсно джерелом адміністративно-правового регулювання послуг щодо зберігання транспортних засобів.

Зокрема, у самій постанові Міністерству внутрішніх справ постановлено забезпечити функціонування спеціальних майданчиків і стоянок Державної автомобільної інспекції для зберігання тимчасово затриманих транспортних засобів.

Державній автомобільній інспекції у разі відсутності місць для зберігання затриманих транспортних засобів на власних спеціальних майданчиках та стоянках дозволено укладати договори зберігання таких транспортних засобів з підприємствами, установами та організаціями, визначеними на конкурсних засадах.

Порядком тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках також визначено, що повернення тимчасово затриманого транспортного засобу, який зберігається на спеціальному майданчику чи стоянці, здійснюється за письмовим зверненням його водія, власника (співвласника) за умови оплати ним витрат, пов'язаних з транспортуванням та зберіганням такого транспортного засобу, та пред'явлення відповідного протоколу про адміністративне правопорушення.

За транспортування і зберігання транспортного засобу на спеціальному майданчику чи стоянці Державтоінспекції справляється плата у встановленому спільним наказом МВС, Мінфіну та Мінекономіки розмірі (п.п.12 і 13) [4].

5. «Про затвердження переліку платних послуг, які можуть надаватися органами

та підрозділами Міністерства внутрішніх справ», від 4 червня 2007 р. № 795.

Це також є специфічним нормативно-правовим актом серед інших джерел, особливість якого полягає в тому, що органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ за чинним законодавством представляють державу. Однак у цьому нормативно-правовому акті визначені платні послуги, що надаються вказаними органами в порядку господарської діяльності, і ніяк не пов'язані з реалізацією владних повноважень (наприклад, ксерокопіювання, ламінування документів тощо).

Так, КМ України органам та підрозділам Міністерства внутрішніх справ дозволено надавати такі послуги:

- зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках Державтоінспекції (п. 8);

- розроблення технічних умов на будівництво автокооперативів, автостоянок, пунктів технічного обслуговування транспортних засобів, споруд торговельно-побутового призначення та інших об'єктів дорожньої інфраструктури, установлення рекламних носіїв тощо;

- розроблення технічних умов на реконструкцію та капітальний ремонт автокооперативів, автостоянок та інших об'єктів дорожньої інфраструктури (п. 30);

- доставка, зокрема з використанням спеціальних транспортних засобів, затриманих або технічно несправних транспортних засобів до місця зберігання (п. 43);

- надання в користування автомобільних стоянок, паркування автомобілів та інших транспортних засобів (п. 83) [5].

6. «Порядок надання пільг інвалідам, членам їх сімей, законним представникам інвалідів (дітей-інвалідів), підприємствам, установам, організаціям громадських організацій інвалідів та сфери соціального захисту населення на безоплатне паркування і зберігання транспортних засобів», затв. 25 травня 2011 р. № 585.

Порядок визначає механізм надання пільг власникам транспортних засобів, зазначеним у частині шостій статті 30 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» [6], на безоплат-

не паркування на спеціально обладнаних або відведених майданчиках для паркування (далі - безоплатне паркування) і на безоплатне зберігання на автостоянках, на яких надаються послуги із зберігання транспортних засобів, крім автостоянок - гаражних кооперативів (далі - безоплатне зберігання) [7].

До джерела адміністративно-правового регулювання послуг щодо зберігання транспортних засобів можна віднести наступні накази, інструкції міністерств, відомств та державних комітетів:

1. Наказ Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 07.02.2007 р. № 44 «Про затвердження державних будівельних норм».

Цим наказом затверджено з наданням чинності з 1 серпня 2007 року державні будівельні норми ДБН В.2.3-15-2007 «Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів», розроблені Студією неординарного проектування Міжнародної академії архітектури [8].

2. Наказ МВС України від 30.06.98 р. № 482 «Про заходи щодо поліпшення нагляду за дорожнім рухом та взаємовідносин міліції із власниками транспортних засобів», до якого додаються Типові рекомендації щодо поліпшення взаємовідносин міліції з учасниками дорожнього руху та власниками транспортних засобів.

Саме в цих рекомендаціях докладно визначено права працівників міліції, що здійснюють нагляд за дорожнім рухом. Для виконання покладених на них обов'язків їм надано право, у т.ч. затримувати й доставляти в установленому порядку транспортні засоби для тимчасового зберігання на спеціальних майданчиках чи стоянках [9].

Серед рішень та розпоряджень місцевих органів виконавчої влади і місцевого самоврядування необхідно виділити декілька.

1. Рішення X сесії IV скликання Київської міської ради № 579/3155 від 07.07.2005 р. «Про передачу земельної ділянки товариству з обмеженою відповідальністю «ЯВІР-95» для будівництва, експлуатації та обслуговування автостоянки з комплексом

супутніх послуг на вул. Озерній в Оболонському районі м. Києва».

Дане рішення є наглядним прикладом реалізації регуляторних повноважень органів місцевого самоврядування у відносинах із суб'єктами господарювання – зберігачами транспортних засобів. Так, ним вирішено передати товариству з обмеженою відповідальністю «ЯВІР-95», за умови виконання п. 3 цього рішення, у короткострокову оренду на 5 років земельну ділянку площею 0,71 га, в тому числі в межах червоних ліній 0,21 га, для будівництва, експлуатації та обслуговування автостоянки з комплексом супутніх послуг на вул. Озерній в Оболонському районі м. Києва за рахунок міських земель, не наданих у власність чи користування [10].

2. Розпорядження Київської міської державної адміністрації № 2007 від 20.12.99 р. «Про паспортизацію та комп'ютерну реєстрацію платних об'єктів зберігання і тимчасового відстою транспортних засобів у м. Києві».

Це нормативно-правовий документ регіонального рівня виданий з метою забезпечення виконання Київським міським комунальним підприємством «Київ-парксервіс» функцій обліку, координації і контролю за діяльністю діючих гаражів, автостоянок, паркінгів та ремонтно-відстійних пунктів для маломірних суден (далі – платні об'єкти зберігання і тимчасового відстою, транспортних засобів), покладених на нього розпорядженням Київської міської державної адміністрації від 19.11.98 № 2270 «Про створення Київського міського комунального підприємства по будівництву і експлуатації гаражів, автостоянок, паркінгів для автотранспорту «Київпарксервіс», а також належних надходжень до місцевого бюджету [11].

До локальних нормативно-розпорядчих актів можна віднести наказ Державної госпрозрахункової організації по наданню житлових послуг «Київкварт-сервіс» № 8 від 21.07.2000 р. «Про затвердження тарифів на послуги по автостоянці на пр. Бажана, 24/1, що надаються ДГО «Київкварт-сервіс» населенню та підприємствам, установам, організаціям» [12].

І насамкінець, до джерел адміністративно-правового регулювання послуг щодо зберігання транспортних засобів можна віднести державні будівельні норми України ДБН В.2.3-15-2007 «Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів», затв. наказом Мінбуду України від 07.02.2007 № 44 та введені у дію з 01.08.2007 р., та погоджені Управлінням архітектурно-конструктивних та інженерних систем будинків і споруд Мінбуду України, Департаментом державної автомобільної інспекції МВС України (лист від 10.08.2006 р. № 4/7-4398), Державним департаментом пожежної безпеки МНС України (лист від 11.08.2006 р. № 32/3/3322), Міністерством охорони навколишнього природного середовища України (лист від 27.07.2006 р. №6467/20-1), Міністерством охорони здоров'я України (лист від 05.07.2006 р. № 05.01.01-16/915).

У цьому нормативному акті норми поширюються на проектування нових та реконструкцію існуючих автостоянок і гаражів (на відведеній у встановленому порядку земельній ділянці) незалежно від форм їх власності та відомчої належності і є обов'язковими для всіх організацій, громадських об'єднань, фізичних осіб, які мають відповідну ліцензію і здійснюють їх проектування та будівництво, а також для замовників проектів і організацій, що погоджують і затверджують проектну документацію. У них визначено сферу застосування, нормативні посилання, терміни та визначення понять, загальні положення, планування автостоянок тощо [13].

Важливу роль у правовому регулюванні послуг щодо зберігання транспортних засобів відіграють роз'яснення органів влади та місцевого самоврядування, оформлені у вигляді листів. І хоча їх не можна віднести до джерел у повному розумінні цього слова, проте вони сприяють реалізації положень законодавства про державну регуляторну політику.

Література:

1. «Про Державну програму боротьби із злочинністю» від 25 червня 1993 року № 3325-XII. http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=385263

АНОТАЦІЯ

У статті проаналізовано діяльність органів виконавчої влади у сфері надання послуг щодо зберігання транспортних засобів на різних рівнях від Кабінету Міністрів України до органів виконавчої влади на місцях.

SUMMARY

The article analyzes the activities of the executive power in the provision of services for the storage of vehicles at different levels of the Cabinet of Ministers of Ukraine to the authorities on the ground.

2. «Про затвердження Програми створення системи інформаційного забезпечення на автомобільних дорогах загального користування на 2002-2010 роки», затв. постановою від 27 квітня 2002 р. N 586. http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=350061

3. Про затвердження Правил зберігання транспортних засобів на автостоянках Постанова Кабінету Міністрів України N 115, 22.01.1996: http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=364976

4. Про затвердження Порядку тимчасового затримання та зберігання транспортних засобів на спеціальних майданчиках і стоянках», затв. 17 грудня 2008 р. № 1102 ... http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=361023

5. Перелік платних послуг, які можуть надаватися органами та підрозділами Міністерства внутрішніх справ, затв. постановою КМ України від 4 червня 2007 р. № 795 ... http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=359323

6. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні Відомості Верховної Ради України, 1991 р., N 21, ст. 252, Голос України, 27.04.1991 N 875-XII, 21.03.1991 ... <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1085.17.30&nobreak=1>

7. Порядок надання пільг інвалідам, членам їх сімей, законним представникам інвалідів (дітей-інвалідів), підприємствам, установам, організаціям громадських організацій інвалідів та сфери соціального захисту населення на безоплатне паркування і зберігання транспортних засобів», затв. Постановою КМУ 25 травня 2011 р. № 585. ... <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1085.17.30&nobreak=1>

8. Наказ Міністерство будівництва, архітектури та житлово-комунального гос-

подарства України від 07.02.2007 р. № 44 «Про затвердження державних будівельних норм». ... http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=283990

9. Наказ МВС України від 30.06.98 р. № 482 «Про заходи щодо поліпшення нагляду за дорожнім рухом та взаємовідносин міліції із власниками транспортних засобів» ... http://zakon.nau.ua/doc/?doc_id=269739

10. Рішення X сесії IV скликання Київської міської ради № 579/3155 від 07.07.2005 р. «Про передачу земельної ділянки товариству з обмеженою відповідальністю «ЯВІР-95» для будівництва, експлуатації та обслуговування автостоянки з комплексом супутніх послуг на вул. Озерній в Оболонському районі м. Києва» ... <http://uazakon.com/document/fpart43/idx43642.htm>

11. Розпорядження Київської міської державної адміністрації № 2007 від 20.12.99 р. «Про паспортизацію та комп'ютерну реєстрацію платних об'єктів зберігання і тимчасового відстою транспортних засобів у м. Києві» ... <http://www.expert-ua.info/document/archivefw/law3jnjt.htm>

12. наказ Державної госпрозрахункової організації по наданню житлових послуг «Київкварт-сервіс» № 8 від 21.07.2000 р. «Про затвердження тарифів на послуги по автостоянці на пр. Бажана, 24/1, що надаються ДГО «Київкварт-сервіс» населенню та підприємствам, установам, організаціям» ... <http://lawua.info/jurdata/dir271/dk271910.htm>

13. ДБН В.2.3-15-2007 «Автостоянки і гаражі для легкових автомобілів», затв. наказом Мінбуду України від 07.02.2007 р. № 44 http://postroy.net.ua/load/dbn_v_2_3_15_2007_avtostojanki_i_garazhi_dlja_legkovykh_avtomobilej/5-1-0-777